

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Koordinace systémů sociálního zabezpečení EU, EHP a Švýcarska: Závazná povaha a zpětný účinek přenositelného dokumentu A1

Koordinace sociálního zabezpečení usnadňuje volný pohyb osob v rámci EU. Hlavní zásadou zakotvenou ve smlouvě o fungování EU (SFEU) je odstranění překážek, které brání volnému pohybu osob mezi členskými státy. Nařízení o koordinaci[1] slouží k tomu, aby se stanovilo, v rámci kterého systému členské země EU je osoba pojištěna, pokud v její životní situaci figurují dvě či více zemí. Obecně lze konstatovat, že osoba, na kterou se nařízení vztahuje, podléhá právním předpisům sociálního zabezpečení (včetně zdravotního pojištění) pouze jediného členského státu[2].

Rödl & Partner

Základním pravidlem pro určování příslušných právních předpisů je pravidlo státu místa výkonu činnosti[3]. Situace odlišné od pravidla státu výkonu činnosti vyžadují zvláštní posouzení. V řadě případů je nutné příslušnost k právním předpisům stanoveným způsobem po jejím posouzení osvědčit, a to tzv. přenosným dokumentem A1[4], „Potvrzení o příslušnosti k právním předpisům sociálního zabezpečení“.

Formulář A1 má charakter osvědčení, které potvrzuje, jakým právním předpisům sociálního zabezpečení podléhá osoba v něm uvedená a vystavuje jej vždy ten členský stát, jehož právní předpisy se na danou osobu vztahují. Článek 5 nařízení č. 987/2009 říká, že dokumenty vydané institucí členského státu prokazující postavení osoby pro účely základního nařízení a prováděcího nařízení, jakož i podpůrné doklady, na základě kterých byly dokumenty vydány, uzná instituce jiného členského státu, pokud nebyly zrušeny nebo prohlášeny za neplatné členským státem, který je vydal. V souvislosti s vystavením potvrzení A1 vzniká otázka, zda je dokument A1 závazný pro soudy jiného členského státu a pokud byl tento dokument A1 vydán až poté, co byl dotčený pracovník podřízen režimu sociálního zabezpečení hostitelského členského státu, zda má v takovém případě zpětný účinek.

Na základě Rozsudku Soudního dvora (prvního senátu) ze dne 6. září 2018 [5], které potvrdilo dřívější ustálenou judikaturu Soudního dvora, je nutné na toto osvědčení nahlížet tak, že je závazné pro soudy jiného členského státu ve smyslu článku 267 SFEU, pokud nebylo zrušeno nebo prohlášeno za neplatné. To platí i tehdy, kdy Správní komise pro koordinaci systémů sociálního zabezpečení vydala rozhodnutí o zrušení daného dokumentu, avšak instituce, která jej vydala, daný dokument nezrušila. Závaznost osvědčení je dána i tehdy, když bylo vydáno až poté, co byl dotčený pracovník podřízen režimu sociálního zabezpečení hostitelského členského státu. Za takových okolností může mít daný dokument zpětný účinek. Z toho vyplývá, že soud hostitelského členského státu není oprávněn ověřit platnost potvrzení A1 s ohledem na skutečnosti, na jejichž základě bylo vydáno.

JUDr. Thomas Britz
advokát, Rechtsanwalt
Associate Partner

Mgr. Zuzana Franzl,
advokátní koncipientka

[Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.](#)

Platnéřská 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 236 163 111
e-mail: prag@roedl.com

-
- [1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (dále jen nařízení č. 883/2004).
- [2] Článek 11 II nařízení č. 883/2004
- [3] Čl. 11 odst 3, písm a) nařízení č. 883/2004).
- [4] Čl. 19, odst. 2 nařízení č. 987/2009 Evropského parlamentu a Rady ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004, ve znění nařízení (EU) č. 465/2012 (dále jen „nařízení č. 987/2009“).
- [5] Právní věc C-527/16, rozsudek Soudního dvora (prvního senátu) ze dne 6. září 2018m Salzburger Gebietskrankenkasse a Bundesminister für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz v. Alpenrind GmbH a další

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právní aspekty terapie psychedeliky](#)
- [Význam sportovních pravidel při posuzování odpovědnosti sportovců za sportovní úrazy](#)
- [Okamžité zrušení pracovního poměru učiněné z „opatrnosti“ zaměstnavatele ve světle](#)

[judikatury Nejvyššího soudu](#)

- [Výroční zpráva ÚOOÚ za rok 2025: nové regulatorní priority v oblasti ochrany osobních údajů](#)
- [Vadné nařízení vlády č. 493/2025 Sb. a dopady fixace limitů drobných oprav na pronajímatele](#)
- [Nařízení PPWR: cesta do pekla dlážděná dobrými úmysly](#)
- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)